

Vergoelijk geweld niet door het een incident te noemen

Posted on 20 april 2024 by Theo Jongedijk

De Nederlandse Spoorwegen leggen dit weekend het treinverkeer drie minuten stil uit protest tegen het groeiend geweld waarvan steeds vaker eigen medewerkers het slachtoffer zijn.

Een zware mishandeling van een conductrice door een groep jongeren in een trein van Delft naar het Haagse station Hollands Spoor vormt de aanleiding. Dit en soortgelijke ernstige agressie tegen allerlei beroepsgroepen, waaronder zelfs hulpverleners, worden in de media in toenemende mate afgedaan als 'incident'. Het woord incident heeft de vergoelijkende intonatie van: 'Doorlopen mensen. Niets aan de hand'.

Bastions van leestrust

Dat er wel degelijk iets aan de hand is, veel meer zelfs, moge blijken uit het toenemend aantal mensen dat uit pure frustratie vanwege het geweld op de werkvloer of elders in dienstverband opgedaan, besluit om een ander beroep te kiezen.

Artsen en apothekersassistenten weten hierover mee te praten. Evenals bijvoorbeeld bibliotheekmedewerkers in Limburg. Met extra hulp van vrijwilligers en in nauwe samenwerking met politie en gemeenten wordt daar gezamenlijk gepoogd het tij te keren, hetgeen betekent de orde te herstellen in deze voormalige bastions van leesrust.

Klanten, bezoekers en patiënten met korte lontjes zijn vandaag de dag eerder regel dan uitzondering. Dan hebben we het nog niet eens over het grote aantal werkenden dat door agressief gedrag lichamelijk en geestelijk zo'n schade heeft opgelopen dat uitoefening van het vak nauwelijks nog mogelijk is.

Die slachtoffers zitten langdurig thuis met de diagnose posttraumatische stressstoornis (ptss). Therapie en tijd helen lang niet altijd de wonden, zodat deze gedupeerden, hun naasten, de werkgevers en de maatschappij met voortijdig beëindigde loopbanen zitten door onnodig en ongewenst geweld.

Storend voorval?

Een nieuwsbericht over een beschieting, alweer omschreven als een incident, in Breda: 'De slachtoffers, een professionele kickbokser en zijn sparringpartner, waren op dinsdagmiddag 12 december aan het trainen in de sportschool aan de Druivenstraat. Toen de twee mannen na de training in hun auto stapten, werden ze plotseling meerdere keren beschoten. Enkele kogels raakten het voertuig, terwijl andere kogels de ramen van de sportschool doorboorden waar op dat moment ook bezoekers waren. De schutter sloeg na het *schietincident* op de vlucht.'

Wie zoekt naar de betekenis van het woord *incident* vindt uitleg als 'een onvoorziene gebeurtenis' (dat kan in principe ook iets positiefs zijn), of 'een storend voorval' (dat is ook een kleine vertraging als je erg gehaast bent).

Waarom geen schietpartij?

Een ander bericht: 'Drie doden bij *schietincidenten* in Rotterdam. Angstige momenten in Erasmus MC.' Dit drama, waarbij een student geneeskunde eerst zijn buurvrouw en haar dochter doodschoot om daarna een medewerker in het ziekenhuis met hetzelfde wapen te vermoorden, zullen nog veel mensen zich herinneren.

Wordt hier bewust níet over schietpartijen geschreven, maar over *schietincidenten*, omdat

er maar één iemand schoot, te weten de dader en niemand anders, bijvoorbeeld de massaal uitgerukte politie? Dat zou een verklaring kunnen zijn. Gevoelsmatig, maar dat is subjectief, benadrukt het woord schietpartij de ernst van de zaak sterker dan schietincident. Hebben de media en de politiepersvoorlichting, die als aangever fungeert, hier regels voor?

Als het gaat om geweld waarbij een mes wordt gebruikt, lijkt het woord *steekincident* ook al meer in zwang te zijn dan *steekpartij*. Een politiebericht van 15 april van dit jaar: 'Maandagmiddag vond er een *steekincident* plaats in de omgeving van de John F. Kennedylaan in Heerlen. Het *incident* vond plaats op straat. Bij dit *steekincident* is een voorbijganger ernstig gewond geraakt en naar het ziekenhuis overgebracht.'

De betekenis van het woord *steekincident* is 'een *incident* waarbij een mes of steekwapen in de hand wordt genomen om een ander te bedreigen, iets af te dwingen en/of lichamelijk letsel toe te brengen'. Bij *steekpartij* staat: 'Gevecht met messen en andere steekwapens'. De omschrijving van *steekpartij* duidt op een ernstiger gebeurtenis dan de omschrijving van *steekincident*. Feit is dat er maar door één iemand één mes werd gebruikt, waardoor het woord *steekincident* - ondanks de veel 'vriendelijker' aandoende intonatie - beter verdedigbaar is dan *steekpartij*.

Duizend agressiemeldingen tegen NS-personeel

Nog maar een goed jaar geleden deed de NS een beroep op de overheid om meer bevoegdheden te krijgen tegen verbaal en fysiek geweld. Het vaststellen van de identiteit van overlastgevers vormt een terugkerend probleem, waardoor een beroep op de politie telkenmale noodzakelijk blijft. Toegang tot het rijbewijsregister zou de oplossing zijn, ook al staat niet iedereen daarin vermeld. Het zou tevens de-escalerend kunnen werken.

In 2022 waren er bijna duizend agressiemeldingen tegen personeel op honderdduizenden reizigers. Ook tussen reizigers onderling komt het vaak tot geweld. Wouter Koolmees, toen net nieuw als topman van de NS, zei 'zich rot te zijn geschrokken van de cijfers'.

In Rotterdam-Zuid hebben sommige huisartsenpraktijken permanente bewaking, zo ernstig is de druk van patiënten met korte lontjes en veeleisende familieleden aan de balie en de telefoon.

Afvalophalers, medewerkers van hulpdiensten, journalisten, zorgpersoneel, advocaten en politici worden regelmatig slachtoffer van fysiek en verbaal geweld. Belangenorganisaties

van deze beroepsgroepen met vooral een publieke taak, alsmede een meerderheid van de politieke partijen in de Tweede Kamer, hebben het manifest tegen agressie en geweld ondertekend, waarin een oproep wordt gedaan 'niet normaal te laten worden, wat niet normaal is'.

De Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ) heeft voor de leden een lijst met tips om agressie te voorkomen. Ook al willen journalisten vooral bereikbaar zijn, ze doen er goed aan zichzelf te beschermen door een aantal gedragsregels in acht te nemen. Die zijn er vooral op gericht om de privacy van naasten te beschermen en om, als aangifte moet worden overwogen, verdachte situaties als bewijs vast te leggen.

Toenemend geweld

De impact daarvan kan groot zijn. Schrijver dezes weet dat uit eigen ervaring. Op een regenachtige zondag werd thuis aangebeld en werd aan de deur het ongevraagde advies - een dreigement dus - gegeven 'om de brandverzekering fors te verhogen'. Het is al lang geleden, maar zoiets verdwijnt niet zomaar uit het geheugen.

Bedrijven als 'De agressietrainers' en 'Ludiektrainingen' spelen in op het gevoel van onveiligheid in steeds meer branches door toenemende agressiviteit in de samenleving.

Berichtgeving in de media over *incidenten*, hoe vergoelijkend dit woord ook moge klinken, is er het dagelijkse bewijs van. Zelfs als het om moord en doodslag gaat.

[*Theo Jongedijk*](#) is journalist.

Wynia's Week verschijnt altijd, twee keer per week. **Het zijn de donateurs die dat mogelijk maken.** Nog geen donateur? Kijk [HIER](#). Hartelijk dank!